

Vergiftiging

Van te veel eikels worden schapen ziek. De wei langs de bosrand lag er vol mee.

Op een mooie nazomerse dag in september belt fokker Jansen, een rustige man met tien kruisingooien die tegen de bosrand woont. Nu is hij enigszins in paniek. In zijn koppel van twintig bijna slachtrijpe lammeren is er één doodgegaan, meerdere dieren zijn slap en hebben diarree. Hij heeft geen idee wat er aan de hand is.

TEKST: DRS. RENÉ VAN DEN BROM (DIENARTS GD), ILLUSTRATIE: ELS VAN DEN BERG

Wanneer ik het erf oprijd, komt Jansen me al tegemoet. Hij begint direct te vertellen. Zojuist is weer een lam gestorven en meer lammeren voelen zich niet goed. Terwijl ik de door Jansen overhandigde laarzen en overall aantrek, vermeldt hij dat bij het voeren 's ochtends hem nog niets is opgevallen. We lopen via een aantal weides naar het perceel dat het dichtst tegen de bosrand aan ligt. Vanaf een afstand valt al op dat een aantal lammeren onrustig is, zich afzijdig houdt van het koppel en niet graast. Meerdere lammeren hebben een besmeurde achterhand. Vervolgens komen we bij een liggend dier dat ernstige buikpijn lijkt te hebben en fietsbewegingen maakt. Dit lam heeft ook nog bloederige diarree. Bij inspectie en onderzoek van de lammeren die afwijkingen vertonen, kom ik tot de conclusie dat ze zich waarschijnlijk te goed hebben gedaan aan een overmaat aan groene eikels. Dit idee wordt bevestigd wanneer we langs de bosrand lopen en zien dat na de storm van een paar dagen ervoor flink veel groene eikels in de weide liggen. Ik adviseer Jansen de lammeren direct uit dit perceel te halen en de zieke dieren op te stallen. Ze zullen met goede aandacht en verzorging, vers water, lekker smakelijk hooi en eventueel wat toegediend vocht erdoorheen moeten komen. Het ernstig aangedane lam wordt, vanwege de slechte prognose, uit zijn lijden verlost. In overleg besluiten we om dit lam ter sectie aan

te bieden, zodat we een definitieve diagnose kunnen stellen. Vergiftigingen bij schapen worden af en toe waargenomen. Veel verschillende stoffen (bestrijdingsmiddelen, gifstoffen afkomstig van schimmels of bacteriën, gifstoffen uit planten, verf, enzovoort) kunnen vergiftigingen veroorzaken. De symptomen van vergiftigingen zijn zeer wisselend en vaak weinig specifiek. Verdenking van een vergiftiging gebeurt meestal op basis van verschijnselen. Vaststellen om welk vergif het gaat, is vaak lastig.

De in te stellen behandeling moet erop gericht zijn verdere opname van de stof door het lichaam te voorkomen. Indien mogelijk moet de giftige stof van of uit het lichaam worden verwijderd om verdere schade te voorkomen. Dat kan door het toedienen van stoffen die zich aan de giftige stof binden. Verder moeten de ziekteverschijnselen symptomatisch bestreden worden.

Aan het eind van de volgende dag rijdt ik weer bij Jansen langs. De opgestalde lammeren zijn aan de beterende hand, ze nemen wat hooi op en zijn weer wat tieriger. Uit de voorlopige sectieuitslag blijkt dat in de pens van het ge-euthanaseerde lam zeer veel groene eikels zijn gevonden. Jansen geeft aan dat hij blij is dat de lammeren weer aan de beterende hand zijn, maar dat het een harde les was. Hij zal zijn lammeren net na een najaarsstorm niet meer weiden op het perceel vlak naast de bosrand. <<